

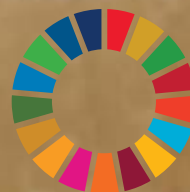

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

Årsberetning

2021

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

KOLOFON

Redaktion:
Toke F. Nyborg

Layout:
Forsidefoto: RSBP
Tryk og grafisk design:
www.stepprintpower.dk
Oplag: 500 eks.

Dansk Ornitologisk Forening
I BirdLife Danmark
Vesterbrogade 138-140
1620 København V.

Tel: 33283800
Mail: dof@dof.dk
Web: www.dof.dk

Facebook: @BirdLifeDanmark
Instagram: #danmarksfugle
Twitter: @BirdLifeDOF

SIDE 8

Lovende år for dansk og europæisk natur

SIDE 16

Nye partnerskaber gavner naturen

DANSK ORNITOLOGISK FORENING I BIRDLIFE DANMARK (DOF BIRDLIFE)

DOF BirdLife er et grønt fællesskab med 18.000+ medlemmer, som beskytter vilde fugle og deres levesteder i Danmark og internationalt. DOF BirdLife er den danske del af BirdLife - verdens største partnerskab for naturbevarelse. Vi er til stede i 117 lande fordelt på fem kontinenter.

SIDE 12

Kamp mod skydefugle og afbrænding af Amazonas

INDHOLD

Formandens beretning	4
Lovende år for dansk og europæisk natur	8
Kamp mod skydefugle og afbrænding af Amazonas	12
Nyt fra DOF BirdLife's internationale arbejde	14
Nye partnerskaber gavner naturen	16
Nyt fra fugleverden	18
Vild milepæl og corona	25
Om DOF BirdLife	26
Økonomi & nøgletal	28
Tak til	31

SIDE 18

Nyt fra fugleverden

OVERSKUD TIL FUGLENE

▼ Fotograf: Kurt Hoppe

Selvom Coronaviruset også plagede os i 2021, så blev det alligevel et rigtig godt år for DOF. Aktivitetsmæssigt blev det dog i høj grad et usædvanligt år, da mange ture og møder, som lokalafdelinger hvert år tilbyder medlemmer og andre interesserede, desværre måtte aflyses eller udskydes.

Egon Østergaard,

formand for Dansk
Ornitologisk Forening /
BirdLife Danmark

Mange mennesker blev ufrivilligt isolerede under smitten, men adskillige fik øjnene op for de nære værdier, inklusive fuglene og naturen. For flere blev det begyndelsen på en spirende interesse for fugle, og vi op-

levede en stigende interesse for DOF. Medlemstallet har aldrig været højere end i sidste halvdel af året, hvor der var over 18.000 medlemmer i foreningen, så det var en glædelig følge af en ellers ubehagelig pandemi.

De mange nye fugleinteresserede og også en stor del af de garvede fuglekiggere kiggede forbi Naturbutikkens mange gode tilbud, ikke mindst vores eget nye kikkertbrand. Butikken har således haft det bedste år nogensinde med en flot om-

sætning og et resultat på 1,7 mio. kroner, der går til DOF's arbejde for at beskytte fuglene og udvikle de mange tilbud, som man får som medlem.

Foreningens repræsentantskab besluttede at ændre medlemsstrukturen, så "kernemedlem" og "medlem" fremover smelter sammen til et medlemskab. Det betyder et øget kontingent for en del medlemmer, men heldigvis har de allerfleste opretholdt deres medlemskab, hvilket vi tilskriver de mange gode tilbud, som man får som medlem af foreningen.

Sammenlægningen af de to medlemstyper skete på baggrund af en omfattende medlemsundersøgelse, som viste, at medlemmerne var endog meget godt tilfredse med foreningens gode tilbud. De højst prioriterede af DOF's medier og tilbud er således Fugle og Natur, DOFbasen, Naturbutikken, og vores hjemmeside www.dof.dk.

Efter en meget omfattende høringsproces internt i foreningen vedtog Repræsentantskabet vores nye naturpolitik, der sammen med vores natursyn udstikker retningen for det naturpolitiske arbejde i en årrække. Begge dokumenter kan læses på hjemmesiden.

DOF var i 2021 involveret i en lang række naturpolitiske sager

enten alene eller sammen med andre organisationer. Det drejede sig bl.a. om faunakriminalitet, fx forgiftning af rovfugle, udmøntning af EU-midler så fugle og natur tilgodeses i landbrugslandet, høring om udlægning af statslig, urørt skov, processen om udlægning af 15 nationalparker på statens arealer, udkast til Havplan, involvering i udformning af den nye, fælles EU-landbrugspolitik CAP 2022-27, beskyttelse af rastende og overvintrende fugle på Omø Stålgrunde i Smålandsfarvandet, udpegnings af seks nye fuglebeskyttelsesområder til havs, hvilket regeringen endelig besluttede i 2021 og arbejdet i Vildtforvaltningsrådet, der rådgiver miljøministeren om vildtforvaltning.

I Vildtforvaltningsrådet indstillede DOF sammen med tre andre organisationer til ministeren, at udsætning af gråænder til jagtformål bør forbydes, mens andre organisationer ønskede det opretholdt. Det er ministeren, der i sidste ende beslutter, hvad der skal ske. Jagttiderne var også til forhandling, og det blev indstillet til ministeren, at ederfuglen i en årrække fredes i alle EU-fuglebeskyttelsesområder, hvor den er på udpegningsgrundlaget. Internationalt arbejdes der på en forvaltningsplan, som kommer til at sætte rammerne for evt. jagt på arten.

I 2021 har DOF deltaget i Artsrådet for den statslige artsdatabase, Arter, der er under udvikling, og vi har sammen med en række øvrige organisationer arbejdet med at redde kirkeuglen fra at uddø, og endelig har vi færdigudviklet den feltornitologiske platform, Netfugl.

Flere fondsbevilegede projekter er i proces. Punkttælling 2.0, finansieret af Aage V. Jensen Naturfond 2020-23, skrider planmæssigt fremad, og i november blev der afholdt et særdeles velbesøgt årsmøde for dette projekt. Punkttællinger indgår som en central del af Danmarks afrapportering til FN om Verdensmålenes implementering, hvad angår Livet på land, hvor almindelige, danske fugle bruges som indikator. En stor anerkendelse af det store, frivillige arbejde, som mange medlemmer udfører i dette projekt.

Projektet Danmarks Fugle 2.0, der er finansieret 2021-22 af 15. Juni Fonden, får nu et grundigt løft, og inden længe kan denne digitale fuglebog præsenteres i en ny og udvidet version.

Fugle for Alle-projektet, finansieret af Nordea-fonden 2020-2023, er også i god gænge med fokus på aktiviteter og inspiration til børn, forældre og bedsteforældre på en separat hjemmeside.

Et samarbejdsprojekt med Danmarks Jægerforbund om beskyttelse af vores rovfugle er under udvikling med materialer om deres levevis og rolle i naturen, samt afholdelse af en konference i 2022. Dette projekt er finansieret af 15. Juni Fonden, og det har til formål at minimere efterstræbelse af rovfuglene.

En imponerende monografi, Danmarks Fugle gennem 200 år, blev udgivet i DOFT, DOF's videnskabelige tidsskrift, og

en pjece om DOF og FN's verdensmål så også dagens lys.

Sidst på året blev der afholdt et meget velbesøgt arrangement, hvor Rovfuglegruppens 50-års jubilæum blev markeret med en række flotte indlæg, som vil blive publiceret i et særnummer af DOFT, og Videnskabelig Udvalg arrangerede et særdeles flot fuglefagligt årsmøde med meget flotte og interessante indlæg af såvel professionelle som amatører.

Internationalt fik vi for 2022-2025 en meget stor bevilling på 18,3 mio. kr. af Civilsamfund i Udvikling til at fortsætte indsatsene i Kenya, Nepal og Uganda i projektet People Partner with Nature for Sustainable Development. Også det giver overskud til både fugle og mennesker.

God læselyst på de følgende sider!

Egon Østergaard, Formand for DOF

▼ Fiskeørn / Fotograf: Torben Andersen

2021 BLEV ET LOVENDE ÅR FOR DANSK OG EUROPÆISK NATUR MED **10 NYE NATURNATIONALPARKER** OG **SEKS NYE FUGLEBESKYTTELSESOMRÅDER**

▲ Fotograf: Per Alnor Kjær

Regeringen udpegede sidste år seks nye fuglebeskyttelsesområder, hvilket er en stor forbedring af beskyttelsen af havnaturen. Særligt på grund af Danmarks vigtige betydning for en række havfuglearter. De seks fuglebeskyttelsesområder dækker i alt over 1 million hektar (10.000 kvadratkilometer). De er placeret i Flensborg Fjord, Sejerøbugten, Smålandsfarvandet, Nordvestlige

Kattegat, Rønne Banke og Skagerrak.

Derudover udpegede regeringen 13 områder som havstrategiområder. Det betyder, at omkring 30 procent af de danske farvande nu er udlagt til beskyttede områder. I havstrategiområderne vil områder svarende til 4,1 procent af Danmarks havareal blive strengt beskyttet. Udpegningen sker

efter længere tids pres fra blandt andet grønne organisationer. For DOF BirdLife slutter kampen for det danske havmiljø dog ikke ved udpegningen. Sammen med partnerne i BirdLife International kræver DOF BirdLife en beskyttelse af 30 procent af havnaturen, hvor ti procent er strengt beskyttet og omfatter lavvandede og ofte kystnære havområder. Det bliver et fokuspunkt i 2022.

Vender vi blikket mod land blev 2021 også det skelsættende år, hvor regeringen præsenterede lovforslaget om 10 nye naturnationalparker. Et lovforslag som et år senere nu er en realitet. Plads til vild natur har længe været en mærkesag for DOF BirdLife, som har lagt mange lobby-timer i mere natur. En mere vild natur vil give et kæmpe boost til Danmarks fugleliv og åbne for genindvandring af fx hærfugl og sort stork. Ideerne om naturnationalparkerne skal ses i lyset af, at vi står i en omfattende biodiversitetskrise. Krisen

har også ramt fuglene, hvor op mod 600 mio. ynglefugle, svarende til hver 6. fugl, er forsvundet fra Europa alene i løbet af de seneste 40 år. Det viser et forskningsprojekt fra BirdLife International, som blandt andet DOF BirdLife har bidraget til. Denne svimlende nedgang har også ramt Danmark, hvor mere end 4 ud af 10 fuglearter nu er truede. Årsagen er simpel, for vi mennesker fylder for meget, og mange fuglearter klarer sig dårligt i det moderne produktionslandskab. Derfor er det nødvendigt, at vi afsætter plads til store, sammenhængende

naturområder, hvor naturen får første ret, og hvor dynamiske processer som oversvømmelser, storme og påvirkninger fra store dyr får plads til at forme naturlandskaberne

Derfor var det også en kæmpe sejr til de europæiske fugle og den europæiske natur, da EU-parlamentet sidste år vedtog, at en tredjedel af naturen i EU skal beskyttes. Det er konsekvenserne af den beslutning, vi i Danmark har set udrullet i 2021 i form af flere beskyttede områder, og som vil fortsætte de næste år. Som medlem af

De danske farvande er af særdeles stor international betydning for den nordvest-europæiske bestand af ederfugle, idet omkring 30 % af den overvintrer her.

▲ Ederfuglepar / Fotograf: Erik Biering

BirdLife International samarbejder DOF BirdLife med BirdLife Internationals EU-sekretariat og europæiske BirdLife-partnere om at påvirke netop udviklingen, gennemførelsen og håndhævelsen af en ambitiøs biodiversitetspolitik og -lovgivning med særligt fokus på EU's fugle- og habitatdirektiver og Natura 2000. BirdLife ser derfor EU-parlamentets godkendelse af EU's biodiversitetsstrategi som en kæmpe sejr, som får afgørende betydning for dansk natur, naturforvaltning og naturlovgivning de næste mange år.

Foto: iStock

HVOR SKAL NATURNATIONALPARKERNE LIGGE?

Det er regeringen, Radikale, SF, Enhedslisten og Alternativet, der har besluttet, hvor de 15 naturnationalparker skal ligge:

Udover de 15 naturnationalparker på land skal der også etableres to marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund.

▼ Fotograf: Kurt Hoppe

KAMP MOD SKYDEFUGLE OG AFBRÆNDING AF AMAZONAS

▼ Grafik: Anton Lihn

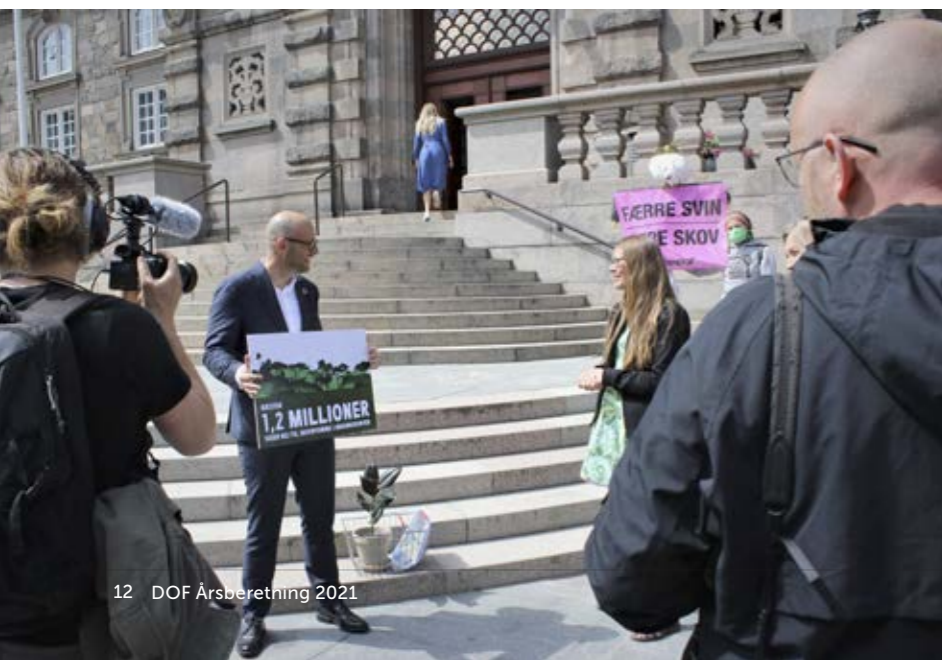
I 2021 fik DOF BirdLife kampagnen 'Stop udsætninger af skydefugle' jægerne op af stolen, mens kampagnen for en ambitiøs europæisk skovlov fik opbakning fra 1,2 millioner EU-borgere, der kaldte på handling for at stoppe EU's bidrag til afbrænding af verdens skove. Det fik Rasmus Prehn ud af kontoret og ned på trappen foran Christiansborg, hvor han modtog de 18.000 danske underskrifter. Underskrifterne var indsamlet under kampagnen #Together4Forests og repræ-

senterer et fælles hørings svar til EU-kommissionens offentlige høring, som forberedelse til en lovgivning om EU's samlede afskovningsaftryk. I Danmark står WWF, Greenpeace, Verdens Skove, Nyt Europa og DOF BirdLife bag kampagne som internationalt støttes af mere end 200 NGO'er. Kampagnen fortsætter i 2022, hvor EU-parlamentet endelig skal vedtage en ny EU-skovlov, som kan ende med, at EU forbyder al import af produkter, som ødelægger tropisk skov.

For gråænderne gik det mindre godt trods stor debat. Der pumpes forsat 350.000 kunstigt opdrættede fugle ud i de danske søer og vandhuller trods indstilling fra Vildforvaltningsrådet til ministeren om et stop for udsætninger af skydefugle med henvisning til negative konsekvenser for biologisk mangfoldighed, vandkvalitet og dyrevelfærd. Hvorvidt et stop for gråænder bliver en realitet, afventer fortsat ministeren.

▼ Fotos: Anton Lihn

NYT FRA DOF BIRDLIFE'S INTERNATIONALE ARBEJDE

Efter længere tilløb modtog DOF BirdLife millionbevilling fra CISU til fortsat arbejde med skovbeskyttelse i Kenya, Uganda og Nepal

Siden 2012 har vi arbejdet med bæredygtig forvaltning af tropisk skov, som en del af en større international skovstrategi, som skal beskytte biodiversitet, afbøde lokale konsekvenser af klimaforandringer og bidrage til det globale CO₂-optag. Områderne er af BirdLife International kategoriseret som IBAs (Important Bird and Biodiversity Areas) - områder som er særligt vigtige for fugle og natur. BirdLife-partnerskabet har udpeget ikke mindre end 13.000 af sådanne områder

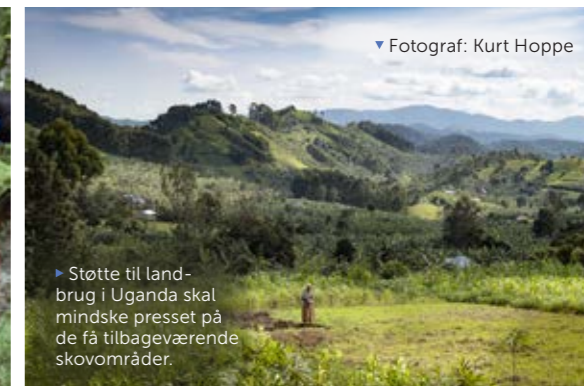
verden over, som tilsammen dækker ca. syv procent af jordens landoverflade! DOF BirdLife arbejder med bevaring af i alt seks IBAs i Kenya, Uganda og Nepal. De dækker tilsammen et område på størrelse med Lolland, Falster og Bornholm. Arbejdet med skovforvaltning skal først og fremmest reducere presset på skovene og tilskynde til beskyttelse af de sidste skov-oaser i Kenya, Uganda og Nepal. Forbedring af levevilkår gennem introduktion til

indkomstskabende aktiviteter og klima- og miljøvenlige alternativer er én strategi i disse bestræbelser. Eksempelvis opdræt af kylling, produktion af honning og etablering af klimaresistente landbrug. En anden strategi er støtte til udvikling af klimaresistente landbrug. Det skal forbedre høstudbyttet og sikre familierne fødevarer uden at inddrage skov til landbrug. En tredje strategi er oplysning og organisering af lokalsamfundene i grupper, som kan overvåge og forsvare

▶ Træplantning i Nepal er én af de aktiviteter, DOF BirdLife støtter til gavn for blandt andet klimaet.

▲ Fotograf: Toke F. Nyborg

▼ Fotograf: Kurt Hoppe

▶ Støtte til landbrug i Uganda skal mindske presset på de få tilbageværende skovområder.

de skovressourcer, de er afhængige af, og som garanterer et favorabelt mikroklima til landbruget.

Halvsløj COP26 havde lyspunkt for skove og natur

Klimatopmødets sluttekst endte skuffende uambitiøst for klimaet. Det kan kun blive bedre, og det skal det blive. Der var dog enkelte lyspunkter blandt aftalerne, blandt andet i forhold til beskyttelse af skov, der er særdeles væsentligt for

både klimaet og biodiversiteten. Blandt andet aftalen som 100 lande inklusive Danmark indgik i begyndelsen af topmødet om at stoppe afskovning og forringelse af landområder senest i 2030. De 100 lande dækker tilsammen et areal på 85 procent af klodens skov. Aftalen bakkes op af et løfte om en finansiel pakke på 19,2 milliarder dollars, ligesom aftalen forholder sig til handel med varer, der medfører afskovning. DOF var repræsenteret via den internationale BirdLife-delegation.

danske, grønlandske og færøske fugle. 2,9-5 millioner fugle benytter årligt området NACES - the North Atlantic Current and Evlanov Seamount, der dækker 600,000 km², et område på størrelse med Frankrig. NACES' vigtige betydning som fourageringsområde for havfugle er blevet opdaget gennem et forskningssamarbejde, hvor BirdLife International har analyseret data fra en række forskningsgrupper fra blandt andet Aarhus Universitet og Grønlands Naturinstitut (Pinngortitaleriffik). Det er første gang et område på åbent hav bliver beskyttet på baggrund af sporingsdata fra fugle, i dette tilfælde data fra lysloggere. Beskyttelsen af havområdet skal sikre, at menneskelige aktiviteter i området ikke skader dets økosystemet eller biodiversitet. 70 procent af den globale bestand af havfugle er forsvundet fra 1950 til 2010, hvilket gør havfuglene til en af de mest truede fuglegrupper i verden. Beskyttelsen af NACES har været undervejs siden 2017.

Kæmpestort havområde med danske fugle internationalt beskyttet

Et havområde på størrelse med Frankrig blev sidste år udpeget som internationalt beskyttet havområde. Et forsknings-samarbejde mellem BirdLife International og en række forskningsgrupper dannede grundlag for beskyttelsen. Op mod fem millioner fugle bruger havområdet årligt, blandt andet

▼ Fotograf: Toke F. Nyborg

◀ Kvinder henter brænde i Nepal

▼ Fotograf: Toke F. Nyborg

◀ Sætid i Nepal. Majs er den primære afgrøde i højlandet hvor DOF BirdLife støtter natur- og udviklingsprojekter

▶ Kasyoha-Kitomi; et 40.000 hektar stort skovområde i det vestlige Uganda, hvor DOF BirdLife støtter projekter.

▲ Fotograf: Kurt Hoppe

NYE PARTNERSKABER GAVNER NATUREN

delse med pingvin-samarbejdet åbner Kattegatcentret et nyt pingvinanlæg i 2022. I første omgang flytter en gruppe æselpingviner ind,

men anlægget kan også rumme springpingviner og kongepingviner. I Kattegatcentrets anlæg kommer man til at kunne gå ind til pingvinerne og få en særlig oplevelse med både kulde, lugt og larm fra de skræppende pingviner. Online og fysisk via plancher og interaktive installationer i Kattegatcentret vil de besøgende lære om verdens 18 pingvinarter og de omfattende trusler mod havets fugle og natur.

Nyt dansk samarbejde støtter truede pingviner og havnatur

International beskyttelse af verdens truede pingviner fik sidste år støtte fra et nyt dansk samarbejde mellem DOF BirdLife og Kattegatcenteret. Et nyt pingvinanlæg skal sætte fokus på de omfattende trusler mod havets fugle og natur. Samarbejdet skal hjælpe truede pingviner og havnatur gennem oplysning og indsamling projekter, som beskytter de vilde pingviner i naturen. Støtten går ubeskåret til pingvinbeskyttelsesarbejde hos DOF BirdLifes lokale partnerorganisationer i BirdLife International. I forbin-

Jægere og ornitologer vil stoppe rovfugledrab

Det skal være helt slut med drab på rovfugle i den danske natur. Sådan lød det fra DOF BirdLife og Danmarks Jægerforbund (DJ) som sidste år indgik et 'rovfuglepartnerskab'. Den fælles interesse for naturen og rovfuglene vejer

tungere end uenighederne, hvorfor de to organisationer valgte at samarbejde om at udbrede kendskabet til rovfuglenes biologi og rolle i naturen. Otte ud af 13 danske rovfuglearter er i fremgang, og tidligere tiders negative syn på rovfuglene er for de flestes vedkommende vendt til en øget interesse og betagelse af luftens jægere. Desværre foregår der stadig ulovlig bekæmpelse af rovfugle. Både i DJ og i DOF er formodningen, at langt de fleste konflikter med rovfugle bundes i misforståelser og manglende viden. Netop den manglende viden om rovfuglene er udgangspunktet for indsatserne i samarbejdet om blandt andet undervisningsmateriale til relevante uddannelser inden for jagt og naturforvaltning og undervisning til børn. Sidste år registrerede DOF BirdLife musvåger døde af insektgiften methomyl, som har været forbudt i EU siden 2008 og rørhøge som var døde af giftstoffet carbofuran. Siden 2008 har DOF BirdLife registreret 31 sager med forgiftede rovfugle.

BÆREDYGTIGE INVESTERINGER HJÆLPER KLIMA OG BIODIVERSITET

I 2021 kunne DOF BirdLife også underskrive en aftale med Merkur Andelskasse, som vil give flere donationer og grønnere investeringer til DOF's Klima- og biodiversitetsfond. Det betyder, at hver gang der investeres for minimum 200.000 kroner hos Merkur Andelskasse, vil banken donere

halvdelen af kurtageindtægterne til DOF's Klima- og Biodiversitetsfond. Kurtage er den betaling en bank tager for investeringen. Merkur giver altså halvdelen af sin indtægt ved investeringen til fonden. I Merkur er kurtagen cirka 0,5 procent, så ved en investering på 200.000

kroner donerer Merkur omkring 500 kroner til DOF's Klima- og biodiversitetsfond. Pengene i fonden bliver investeret i genrejsning af ødelagt tropisk skov. Genopretningen af skovene optager CO₂ og bidrager samtidig til beskyttelsen af truede arter i nogle af verdens vigtigste naturområder.

▲ Fotograf Francisco Soenoza

► Fotograf: Jacob Michelsen

NYT FRA FUGLEVERDEN

▲ Mursejler / Fotograf: John Larsen

”Dansk fugleforskning i et internationalt perspektiv”. Videnskabeligt Udvalg i DOF BirdLife gav en slumrende tradition ny luft under vingerne

I efteråret 2021 mødtes 75 biologer, forskere, naturforvaltere og studerende til fuglefagligt symposium på Dalum Landbrugsskole i Odense for at udveksle erfaringer og tanker og fortælle nyt om deres arbejdsfelter indenfor fugleforskningens mangfoldige univers. Temaet var ”Dansk

fugleforskning i et internationalt perspektiv”, og symposiet blev afholdt af Videnskabeligt Udvalg i Dansk Ornitologisk Forening (DOF).

Inddragelse af borgere og frivillige i overvågning, indsamling og analyse af data om fuglearter er fundamentet for

DOF BirdLifes arbejde med naturbevarelse. På baggrund af viden om træk- og fourageringsmønstre, fænologi og bestandsudviklinger kan beskyttelsestiltag på arts-niveau iværksættes. Derudover kan naturområder, som skal under beskyttelse, udpeges og forvaltningstiltag ændres

▼ Mursejler /
Fotograf: John Larsen

Felt-folk får online samlingssted

Netfugl 2.0 – et online samlingssted for nørderi, flotte fuglefotos og faglige diskussioner – blev sidste sommer luftbåren til stor glæde for feltornitologer.

Netfugl.dk blev startet for 20 år siden i år 2000 under navnet Phylloscopus af Andreas Bruun Kristensen. Siden henvender sig primært til feltornitologer og samler nyheder, feltbestemmelsesdiskussioner, galleri og krydslistor på samme sted.

Netfugl var i perioden fra 2000 til 2020 et rent frivilligt projekt drevet af Jens Søgaard Hansen, Morten Bentzon Hansen, Henrik Korsbæk og flere andre. Siden er i dag et samarbejde mellem DOF og en styregruppe bestående af frivillige kræfter.

▲ Mursejler /
Fotograf: John Larsen

eller tilpasses til gavn for fugle og natur. Data indsamles både via Citizen science projekter og fuglestationer, som eksempelvis publiceres i rødlistor for europæiske fugle.

17 danske fuglearter er blevet mere truet

Sidste års rødliste for Europas fugle viste desværre, at 17 danske fuglearter er blevet mere truet siden den seneste udgave af rødlisten fra 2015. 13 af arterne er nye på listen. Der er i alt 35 danske fuglearter blandt de 105 fuglearter på den nye europæiske rødliste. Mursejleren og rågen er nogle af de meget velkendte danske arter, der er nye på rødlisten. Det kommer sikkert bag på mange, men rågen er en af de arter, der er gået markant ned i antal i Europa. Værd at bemærke er også rødlistearterne ederfugl og almindelig kjove, der begge er rykket op på næsthøjeste trusselsniveau 'Truet (EN)'. Almindelig kjove har endog rykket sig helt fra at være uden for rødlisten til nu at være 'Truet' i Europa. Det er dog også muligt at glæde sig over, at 21 danske fuglearter er blevet mindre truede siden 2015, heraf er 15 rykket helt ud af rødlisten. Særligt bemærkelsesværdige er isfugl, rød glente, sølvmåge, alk og lomvie. I hele Europa er 105 fuglearter på rødlisten ud af de 544 fuglearter, der indgår i undersøgelserne. Siden 2015 er fem fuglearter kategoriseret som uddøde i Europa, mens to

arter er genindvandret. I alt er 37 arter blevet mere truede, mens 47 arter er rykket til en lavere kategori.

DOF BirdLife bruger den europæiske rødliste i arbejdet for at ændre forvaltningen af de pressede arter både i Danmark og Europa. DOF BirdLife opfordrer igen og igen til, at rødlisterne (både den danske, den europæiske og den globale) i langt højere grad inddrages i myndighedernes

forvaltning og i politikernes prioriteringer af naturindsatsen – for det virker! Eksempelvis har genskabelsen af nye vådområder og søer været gunstigt for den hemmelighedsfulde rørdrum, som har mangedoblet sin danske bestand i løbet af de seneste fire-fem årtier. Ikke kun som følge af naturgenopretninger i eksempelvis Skjern Å-dalen, Lille Vildmose og Filsø, men også fordi mange lavbundsområder er groet til og har udviklet sig til rørsump og

fordi græsningen med husdyr mange steder er hørt op. Det spiller også positivt ind, at der med målrettet forvaltning er sket en forbedring i flere af rørdrummens vigtigste yngleområder. I det videnskabelige naturreservat Vejlerne har man hævet vandstanden blandt andet for at tilgodese en sumpfugl som rørdrummen. Det har givet bestanden i området optimale levevilkår, så arten formentlig med afsæt i Vejlerne har kunnet brede sig til flere lokaliteter.

● Brushane / Fotograf: Erik Biering

Ynglende hvid stork og 23.000 glenter

Den hvide stork fortsætter sin genindvandring til Danmark. Efter et 2020, der var det bedste år i et kvart århundrede for den hvide stork i Danmark, tog den folkekære trækfugl tråden op i 2021 med syv ynglepar. Imens

bød vintrene 2021 på et hidtil uset antal glenter. Rundt regnet 23.000 røde glenter blev talt, da de flokkedes på 267 af artens overnatningspladser i 21 lande i Europa. Danmark leverede tal fra tre af sovepladserne for de kollektive rovfugle. Danske ornitologer har de senere år

kunnet konstatere, at der generelt bliver flere og flere røde glenter i det danske landskab i milde vintre. For få årtier siden var rød glente en yderst sjælden vinterfugl i Danmark, men år for år er antallet af overvintrende fugle vokset. I 2021 blev der talt 432 røde glenter landet over,

mens tællingen i januar i 2021 gav ny rekord med 439 af de røde rovfugle. Langt de fleste af dem, nemlig 284, opholdt sig på de tre overnatningspladser, som indgik i den store europæiske tælling, som altså gav et facit på et sted mellem 22.859 og 23.050 røde glenter.

• Hvid stork / Fotograf: Henrik Bringsøe

Danske fuglearter på den europæiske rødliste

I alt er der 35 danske fuglearter ud de 105 fuglearter på den europæiske rødliste.

Danske arter, der er blevet mere truet:

Rødhalsed gås
Spidsand*
Troidand*
Ederfugl
Vagtel*
Gråstrubet lappedykker*
Sorthalsed lappedykker*
Stor stormsvale*
Dværgfalk*
Aftenfalk
Kærløber
Brushane*
Dobbeltbekkasin*
Rødben*
Almindelig kjove*
Mursejler*
Råge*

* er ny på rødlisten.

Danske arter, der er blevet mindre truet:

Pibesvane*
Dværggås*
Bjergand
Havlit
Islom
Mallebuk*
Stor skrigørn*
Rød glente
Blå kærhøg
Steppehøg
Stor kobbersneppe*
Storspove*
Dværgmåge
Sølvmåge
Alk
Lomvie
Isfugl
Engpiber
Vindrossel
Stor tornskade
Pileværting

* er stadig på rødlisten

▲ Dværgfalk / Fotograf Torben Berantzino

▲ Rørdrum / Fotograf Torben Andersen

BEGIVENHEDER & NAVNE

Vild milepæl

Tim Andersen har nået en imponerende rekord med mere end en million fugleobservationer indtastet i DOFbasen. Det er ikke bare en flot indsats, det er også et værdifuldt bidrag til overvågningen af Danmarks fugle. Tim Andersen begyndte at kigge fugle som 12-årig i 1961. Helt præcist er det blevet til 1.000.877 (12.03.2021) indtastninger af næsten 75 millioner fugle i løbet af de 60 år, der er gået. Udover sit aktuelle fuglekiggeri er Tim Andersen også i gang med at indtaste gamle observationer fra før DOFbasen så dagens lys i 2002. Det er netop selve indtastningen, der gør Tim Andersens ihærdighed særligt værdifuld. Når observationerne er indtastet i DOFbasen bliver de en del af et vigtigt datagrundlag, der kan bruges af såvel forskere, som beslutningstagere. I 2013 modtog Tim Andersen DOF's hæderspris for sit frivillige arbejde med og for fuglene i DOF. DOFbasen har årligt mere end 3000 aktive brugere, der dagligt indtaster over 6000 observationer i gennemsnit. Siden

DOFbasens begyndelse i 2002 er der indtastet 26.854.624 observationer.

Coronaramte arrangementer

Naturmødet blev igen i 2021 afholdt virtuelt på grund af corona, mens COVID-19-pandemien og nedlukningen af Danmark betød, at konceptet for Ørnens Dag blev afholdt uden reelle arrangementer,

men med opfordring til på egen hånd at begive sig ud i naturen for at opleve kæmpe vinger og skarpe næb på Ørnens Dag. På dof.dk kunne ørneinteresserede finde en oversigt over Danmarks 51 bedste ørne-lokaliteter. På det virtuelle Naturmødet tog DOF BirdLife seerne med vidt omkring i fuglenes verden gennem fem liveudsendelser om fugle og natur. Godt 3.000 fulgte med, da DOF BirdLife live-streamede.

▼ Tim Andersen på én af hans utallige ture i felten for at monitorere fuglebestandene i Danmark

▲ Fotograf: Thomas W. Johansen

OM DOF

DOF BirdLife er et fællesskab for fugleinteresserede, der udbreder kendskabet til vilde fugle og beskytter dem og deres levesteder i Danmark og internationalt. Foreningen giver interesserede gode fugleoplevelser og inddrager dem i naturbeskyttelse og skabelse af viden om fugle. Det er væsentligt for naturpolitiske beslutninger og forståelsen af vores omgivende natur. Visionen er at sikre nuværende og fremtidige generationer mulighed for at opleve et rigt og varieret fugleliv.

I Danmark støtter 18.000+ medlemmer op om DOF BirdLife's arbejde. DOF BirdLife har stærke traditioner for medlemmernes aktive deltagelse og demokratiske indflydelse. Repræsentantskabet er organisationens øverste myndighed og består af 60 delegerede fra DOF BirdLifes 13 lokalafdelinger.

I DANMARK arbejder DOF BirdLife for at skabe naturglæde og styrke lysten til at beskytte naturen gennem gode naturoplevelser. DOF BirdLife arrangerer blandt andet 600 fugleture om året – også for de helt små

via DOF BirdLifes Ørneklub for de 6-12 årige, ligesom DOF BirdLife arbejder for at beskytte vilde fugle og deres levesteder gennem politiske kampagner og fortalervirksomhed. Det naturpolitiske arbejde bygger på omfattende indsamling af fugledata og Citizen science. Indsamling af data om yngle- og trækfugle sker både ved hjælp af godt 2000 frivillige feltornitologer, som hver dag overvåger de vilde fugle og ved hjælp af entusiastiske fuglekiggere, som indtaster fugleobservationer i DOF BirdLifes database DOFBasen. Derudover indsamler DOF BirdLife data om bestandsudviklingen blandt havørne via GPS-sendere. DOF BirdLife er primære dataleverandør af fugledata til Miljøministeriet. På tre strategisk placerede fuglestationer ringmærkes trækfugle, som en del af et større globalt forskningssamarbejde.

DOF BIRDLIFE I VERDEN

DOF BirdLife er den danske partner i BirdLife International - verdens største naturbevarende partnerskab, som er aktiv i 117 lande fordelt på seks regioner. Med 11 millioner medlemmer

og mere end 8.000 ansatte indtager partnerskabet en nøglerolle i arbejdet med natur- og fuglebeskyttelse. Partnerskabet beskytter ikke mindre end 13.000 naturområder verden over. Områderne dækker tilsammen ca. syv procent af jordens landoverflade!

DOF BirdLife bidrager til beskyttelsen af flere af disse områder i både Europa, Østafrika, Latinamerika og Asien via EU-politisk arbejde, projekter og skovopkøb. I Nepal, Kenya og Uganda arbejder DOF BirdLife for beskyttelse af syv skovområder af afgørende betydning for fugle og biodiversitet, som tilsammen dækker et område på 2.200 km². Det svarer til et område på størrelse med Lolland, Falster og Bornholm tilsammen.

I Ecuador og den Dominikanske Republik opkøber DOF BirdLife områder med degraderet skov. DOF BirdLife har foreløbig opkøbt 100 ha degraderet skov. Midlerne til skovopkøb kommer fra bidrag til DOF BirdLifes Klima- og Biodiversitetsfond.

I Middelhavet deltager frivillige aktivt i kampen mod de ulovlige

drab på trækfugle ved fysisk at overvåge og konfrontere krybskytterne. Hvert år dræbes 25 millioner trækfugle alene i Middelhavsregionen.

På EU-niveau arbejder vi for at påvirke udvikling, implementering og håndhævelse af en ambitiøs EU-biodiversitetspolitik og -lovgivning, der skal sikre

beskyttelse af truede arter og give mere plads til fri, sammenhængende natur med et særligt fokus på EU's fugle- og habitatdirektiver.

ØKONOMIBERETNING & NØGLETAL

OMSÆTNING

DOF havde i 2021 en samlet omsætning på 44,3 mio. kroner, heraf kom godt 9,5 mio. kr. fra medlemmer og bidragydere svarende til 22 % af omsætningen. DOF BirdLife oplevede således fortsat en stor velvilje til at støtte organisationens arbejde med fugle- og naturbeskyttelse trods en mindre nedgang på 300.000 kr. sammenlignet med 2020. Nedgangen kan formentlig tilskrives corona-pandemien.

DOF BirdLife's Naturbutik havde en rekordomsætning på 18 mio. kr. (svarende til 41% af omsætningen) mod 15 mio. kr. året før, som også var en rekord.

Den store omsætning skyldes blandt andet lanceringen af DOF BirdLifes eget kikkert- og teleskopbrand, som er en række optiker af god kvalitet til fornuftige priser.

Omsætningen i lokalafdelingerne faldt igen i 2021. Nedlukninger og restriktioner i kølvandet på corona-pandemien har blandt andet medført faldende rejseaktivitet i DOF Travel, der hører under DOF København og færre fugleture, hvor nye medlemmer typisk hverves. I 2020 lå lokalafdelingernes omsætning på 1,7 mio. kr. I 2021 var omsætningen faldet til 1,3 mio. kr.

DOF BirdLife forventer, at den lokale omsætning, vil genfinde lejet, før den globale pandemi brød ud inden for et år eller to blandt andet grundet den store interesse for naturen, som kun er vokset under den to år lange corona-nedlukning.

Omsætningen fra projekter udgør 12 mio. kr. (svarende til 27% af omsætningen) mod 10,5 mio. kr. i 2020. Forøgelsen skyldes flere midler til DOF BirdLife's internationale naturbeskyttelsesarbejde, som udgør næsten 60 % af de samlede projektbevillinger.

Offentlige tilskud udgør 3 mio. kr., som primært er drifts-tilskud fra friluftslivets tips- og lottomidler under Friluftsrådet.

Tilskud fra blade og medier samt fonde og sponsorater udgør ca. 2,5 % af omsætningen.

MEDLEMMER OG BIDRAG

Antallet af faste bidragydere lå stabilt på 2.051, mens antallet

af medlemmer i 2021 fortsatte med at stige. Siden 2020 har 690 personer meldt sig ind i foreningen, og medlemstallet lå ved udgangen af 2021 på 18.158. En stabil opbakning til og støtte fra danskere er helt central for DOF BirdLife's arbejde.

DET GIK PENGENE TIL

Til beskyttelse af fugle og forbedring af deres levesteder anvendte DOF BirdLife i alt ca. 8 mio. kr. heraf 5,6 mio. kr. til skovbevarelse i Kenya, Uganda og Nepal.

Til indsamling og udbredelse af viden om fuglene i Danmark anvendte foreningen 5,5 mio. kr., mens der til medlemmers deltagelse i DOF BirdLife's aktiviteter blev anvendt 2,6 mio. kr. Til fugleoplevelser i naturen anvendte DOF BirdLife i 2021 3 mio. kr.

Dertil udgjorde hverve-omkostninger 1,2 mio. kr., mens DOF BirdLife havde udgifter til Naturbutikken på 16,5 mio. kr., hvilket gav et nettoresultat for butikken på ca 1,5 mio. kr. i overskud.

Administrationsomkostninger og ejendom udgjorde ca. 5,5 mio. kr. svarende til 12,4% af omsætningen, hvilket er et særdeles lavt niveau i forhold til sekretariatets størrelse og aktivitetsniveau og i henhold til ISOBRO's retningslinjer.

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat var et overskud på godt 2 mio. kr. Den disponible egenkapital udgjorde ved udgangen af 2021 i alt 8,9 mio. kr. Den samlede egenkapital udgør 16,3 mio. kr.

▲ Kurt Hoppe / Kasyoha-Kitomi i Uganda

▼ Kurt Hoppe / Kasyoha-Kitomi i Uganda

▲ Fotograf:
Kurt Hoppe

HER KOM PENGENE FRA	Mio. kr.	%
Private midler	9,5	21%
Offentlige tilskud og tipsmidler	2	5%
Fonde og sponsorer	0,7	2%
Danske projekter og ministeraftale	5	11%
Internationale projekter	6,9	16%
Samarbejdsaftale med Miljøministeriet	1,1	2%
Lokalafdelinger fratrukket tilskud	0,5	12%
Naturbutikken	18,2	41%
Blade og medier m.v.	0,4	1%
I alt	44,3	100%

MEDLEMSINDTÆGTER	Mio. kr.	%
Kontingent	7,6	80%
Bidrag	1,8	19%
Arv & gaver	0,1	1%
I alt	9,5	100%

DET GIK PENGENE TIL	Mio. kr.	%
Fugle- og naturbeskyttelse	8	19%
Vidensindsamling	5,5	13%
Medlemsdeltagelse	2,6	6%
Naturoplevelser	3	7%
Fundraising & Oplysning	1,2	3%
Administration	5,5	13%
Naturbutikken	16,5	39%
I alt	42,3	100%

TAK TIL

TAK TIL vores mange, faste bidragsydere og medlemmer, som skaber et stærkt grundlag for vores arbejde for et rigt og varieret fugleliv i Danmark og internationalt. Fonde, organisationer og kommuner for støtte til sekretariatet og vores arbejde med fugle- og naturbeskyttelse. Styrelser og ministerier for konstruktivt samarbejde og støtte. Alle de frivillige kræfter, som hjælper til i dagligdagen og i felten, og en særlig tak til DOF UNG, som trofast støtter op om DOF BirdLife's aktiviteter.

Oversigt over fonde, organisationer m.m., som har støttet DOF økonomisk i 2021 med mere end 5.000 kr.

15. Juni Fonden	Ingrid & Johan Hansens Mindefond
Aage V. Jensen Naturfond	Kitty og Viggo Freisleben Jensens Fond
Aabenraa Kommune	Lund Fonden
Bestles Fond - (Etatsraad Georg Bestle og Hustrus Mindelegat)	Marguerite og Palle Mikkelsens Legat
Bodil Pedersen Fonden	Merkur Andelskasse
Chicos Fond	Miljøstyrelsen
Civilsamfund i Udvikling – CISU	Nationalpark Vadehavet
Dansk Tennis Fond	Naturstyrelsen
Dyreværnsforeningen Svalens Fond	Nordea-fonden
Esbjerg Kommune	Overlæge Kjeld Andersen og hustru Ebba Andersen, født Kielbergs legat
Friluftsrådet	Poul og Else Tausons Fond 15/37
Frimodt-Heineke Fonden	Sam og Mia Jarris Legat
Fru Ellen Bremerdals Fond	Slots- og Kulturstyrelsen
Fru Hedevig Quidings Legat	STG Gavefond
H. R. og Grete Siim Frederiksens Fond	Torben og Alice Frimodts Fond
Haderslev Kommune	Toyota Fonden
Hoffmann og Husmans Fond (tidl. Frantz Hoffmanns mindelegat)	Tønder Kommune
	Vejen Kommune

NATUR BUTIKKEN

Vesterbrogade 138 1620 København V naturbutikken.dk

Dit eventyr starter her

Naturbutikken lancerer lige nu vores eget brand, der består af en række forskellige typer af kikkerter og teleskoper, så der er noget for enhver smag. Fælles for dem er, at de er udviklet i et tæt samarbejde med fabrikken, og at kvaliteten er i top. Kig derfor forbi Naturbutikken og prøv dem af. Få en snak med det venlige og dygtige personale, der er vant til at yde en høj service. De står klar til at give dig skarpe øjeblikke med en DOF BirdLife kikkert eller teleskop. Du vil ikke fortryde det.

